

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

ВИПУСК 85

31 серпня 2022 р.

м. Переяслав

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

Рада молодих учених університету

Матеріали
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

31 серпня 2022 року

Вип. 85

Збірник наукових праць

Переяслав – 2022

ӘДӘБИҒҒАТ

1. Романовский М.В., Белоглазова Г.И. Финансы и кредит: учебник. Москва: Высшее образование, 2006. 575 с.
2. Балабанов И. Т. Основы финансового менеджмента: Учебное пособие. Москва: Финансы и статистика, 2004. 512 с.
3. Колчина Н. В., Поляк Г. Б., Павлова Л. П. Финансы предприятий: Учебник, Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. 447 с.
4. Дробозина Л. А. Финансы: Учебник для вузов. Москва: ЮНИТИ, 2001. 527 с.
5. Колчина Н. В. Финансовый менеджмент. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. 383 с.
6. Зиновьев В.А. Курс теории механизмов и машин. Москва: Наука, 1972.
7. Dövlət Statistika Komitəsi

УДК 336.717.061:336.71+330.322

*Наталія Гвоздєй
(Умань, Україна)*

КРЕДИТНА ПОЛІТИКА КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Розглянуто суть кредитної політики банків та окреслено шляхи її оптимізації. Банківська система є основою формування фінансово-кредитних відносин та найважливішим суб'єктом фінансового ринку, а одним із головних її завдань є правильно розроблена кредитна політика, яка повинна охоплювати найважливіші елементи та принципи організації кредитної роботи в банку та визначати пріоритетні напрями кредитування.

Ключові слова: *кредитна політика банку, кредитні операції, кредит, капітал, кредитний портфель, кредитні ресурси.*

The essence of the credit policy of banks is considered and the ways of its optimization are outlined. The banking system is the basis of the formation of financial and credit relations and the most important subject of the financial market, and one of its main tasks is a correctly developed credit policy, which should cover the most important elements and principles of the organization of credit work in the bank and determine the priority areas of lending.

Key words: *credit policy of the bank, credit operations, credit, capital, credit portfolio, credit resources.*

В умовах сьогодення кредитування або кредитні операції займають вагому частину у структурі активних операцій банківських установ. Саме тому, правильно визначена кредитна політика повинна бути основою підвищення фінансових результатів діяльності банків.

Кредит – це система економічних відносин, що забезпечують перерозподіл коштів на засадах повернення і платності, створюючи умови неперервності усіх стадій суспільного відтворення. Важливість кредиту полягає у тому, що за його допомогою забезпечується безперервність кругообігу капіталу, обслуговується процес реалізації товарів, що вкрай необхідно в період становлення ринкових відносин. Сукупність усіх позик, наданих банком з метою отримання доходу формують кредитний портфель банку.

Основними цілями формування кредитного портфелю є: високий рівень доходу в поточному періоді; високий темп очікуваного доходу в майбутній довгостроковій перспективі; мінімізація рівня ризиків кредитного портфелю; дотримання необхідної ліквідності кредитного портфелю.

На формування кредитного портфеля вагомий вплив мають як зовнішні, так і внутрішні фактори. До внутрішніх пропонуємо відносити фактори, які залежать від розміру (величини) банківського капіталу; кредитної політики банку; досвіду і кваліфікації керівників та

працівників банку; рівня дохідності та ризикованості здійснення різних напрямів діяльності банківською установою; вибору керівництвом банку секторів ринку для обслуговування. Зовнішні фактори впливу на кредитний портфель банку потрібно досліджувати на рівні держави та банківської системи країни [4].

При формуванні кредитного портфеля комерційні банки повинні дотримуватися певних принципів. Існують загальні та спеціальні принципи побудови кредитного портфеля. До загальних принципів належать: законності, науковості, системності, плановості, конкретності, дохідності, ліквідності, мінімізації ризиків. Спеціальні принципи класифікують за двома напрямками:

- принципи побудови системи управління кредитним портфелем (ієрархічності, функціональності, територіально-галузевого розміщення, норми керованості);
- принципи, що визначають процес здійснення управління кредитним портфелем (цілеспрямованості, головної ланки, відповідності, поєднання єдиноначальності та колегіальності, відповідальності посадових осіб за дії або бездіяльність, раціонального співвідношення цілей та способів їх досягнення з ресурсним забезпеченням) [1].

Важливим завданням, що постає перед менеджерами банківських установ в сфері кредитування, є розробка ефективної кредитної політики. Кредитна політика формує цілі і пріоритети кредитної діяльності банку, засоби і методи їх реалізації, а також принципи і порядок організації кредитного процесу. Кредитна політика створює основу організації кредитної роботи банку відповідно до загальної стратегії його діяльності [5].

Забезпечення стабільного прибутку банківської установи від кредитних операцій, ефективне розміщення кредитних ресурсів є основними завданнями у впровадженні кредитної політики комерційних банків. Однак для досягнення цих завдань необхідно лише розробити ефективну кредитну політику, але і організувати кредитний процес у банківській установі таким чином, щоб в управлінні кредитним портфелем використовувалися всі прогресивні надбання кредитної політики.

Не існує єдиної універсальної моделі побудови організації кредитних операцій для усіх банків. Кожна банківська установа індивідуально будує структуру кредитного підрозділу. При цьому головним критерієм є досягнення максимальної ефективності діяльності кредитного підрозділу, а також формування максимальної зручності для клієнтів. Для виконання цих критеріїв необхідним виконання наступних умов: – налагодження довірливих відносин як у середині кредитного підрозділу, так і з клієнтами;

- оперативний розгляд кредитних заявок;
- просте і зрозуміле проведення кредитних процедур;
- врахування особливостей кожної групи клієнтів;
- доступність кредитів для клієнтів;
- обґрунтування висновків щодо прийняття позитивного чи негативного рішення [2].

Структура кредитного підрозділу банківської установи являє собою частину підрозділів банку, що забезпечують його кредитну діяльність та наділені певними правами й обов'язками, а також несуть відповідальність за якість своєї роботи [3].

Особливу увагу важливо приділяти ступеню агресивності кредитної політики, який визначається за допомогою спеціального показника, що характеризує відношення позичкової заборгованості до обсягу залучених ресурсів банку. Норма цього показника повинна встановлюватися банком самостійно, але в межах значення, що враховує рівень активності роботи комерційних банків з реальним сектором економіки, з урахуванням можливих втрат.

Робота банку повинна бути заснована на серйозних маркетингових дослідженнях, спрямованих на обмеження кредитування певних секторів галузей економіки, з орієнтацією на стратегічно привабливі сегменти ринку. Причому така робота повинна носити не епізодичний, а постійний характер. Важливо також виділяти перспективні напрями та сектори і відсікати непривабливі галузі господарювання.

Особливу увагу необхідно приділяти максимально відкритим компаніям, активно працювати з бюро кредитних історій, в тому числі створювати власну базу привілейованих категорій позичальників, які мають певний позитивний стаж співпраці з банком.

Отримання максимального довгострокового прибутку буде можливим тільки за умови формування міцних кредитних відносин з привілейованими, які добре зарекомендували себе клієнтами і відмови від роботи з неблагонадійними і сумнівними клієнтами.

Іншим важливим напрямком оптимізації кредитної політики є формування системи лімітів від потенційних втрат і відмова від високоризикованих операцій. Банк може ризикувати наявними ресурсами, але тільки в межах обсягу резервування коштів. Важливо відмовлятися від угод з високим ступенем ризику або, коли ризик вище прийняттого для конкретного банку, навіть за умови отримання можливого високого доходу.

Досить часто банки проводять достатньо ризиковану кредитну політику, через що окремі з них зазнають фінансового краху, недостатня увага приділяється оцінці платоспроможності позичальників на стадії надання кредитів. В основному, причиною банкрутства банків є неповернення виданих кредитів, неповне або несвоєчасне їх повернення. Це підтверджує необхідність підвищення ефективності розробки кредитної політики за рахунок запобігання кредитних ризиків.

Шляхами удосконалення кредитної діяльності банків можуть бути покращення здійснення кредитної оцінки потенційного позичальника; запровадження нових видів банківських продуктів для юридичних осіб, таких як револьверне та контокорентне кредитування; запровадження кредитування на створення власної справи (кредитування стартового капіталу); стимулювання потенційних клієнтів для отримання кредитів шляхом впровадження диференціації рівня процентної ставки відносно кожного клієнта окремо; вдосконалення роботи щодо оцінки ділової репутації клієнта; страхування відповідальності позичальника з непогашення кредиту; отримання банком міжнародного кредитного рейтингу [6].

Таким чином, кредитування належить до комерційної діяльності банківської установи, так як обґрунтування кредитів засноване на платній основі. Найбільша частина доходів надходить до банку саме завдяки проведенню кредитних операцій. Тому надзвичайно важливим напрямом діяльності є створення такої організаційної структури кредитного підрозділу, яка сприяла б ефективному здійсненню управління кредитною діяльністю.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Іванівська О.Р. Особливості формування кредитної політики банків України з довгострокового інвестування. *Вісник НБУ*. 2004. № 11. С. 59-61.
2. Бобиль В., Соловей М. Сек'юритизація банківських активів у контексті управління портфельним кредитним ризиком. *Вісник НБУ*. 2010. №1. С. 22-25.
3. Подік С. М. Кредитна політика комерційного банку. Теорія і практика: навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.]. Львів. банк. ін-т Нацбанку України. Київ: ФАДА, ЛТД, 2007. 254 с.
4. Сало І.В., Карбівничий І.В. Формування та реалізація кредитної політики банку: монографія. Суми: Університетська книга, 2011. 176 с.
5. Гвоздей Н. І. Кредитна політика комерційного банку: формування та особливості. *Економіка, фінанси, облік та право: досвід, тенденції, перспективи*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. Полтава: ЦФЕНД, 2022. С.78-79.
6. Мельник К.М. Роль кредитної політики при визначенні пріоритетних напрямів розвитку банківської діяльності. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2017. №1 (32). С.65–69.

**ЗМІСТ / СОДЕРЖАНИЕ
ЕКОЛОГІЯ / ЭКОЛОГИЯ**

<i>Рена Ахмедова</i>	
НЕЧЕТКИЙ ПОДХОД К ФАКТОРАМ, ВЛИЯЮЩИМ НА НЕФТЯНОЕ ЗАГРЯЗНЕНИЕ КАСПИЙСКОГО МОРЯ	5
ЕКОНОМІКА / ЭКОНОМИКА	
<i>Oybek Ayubov, Ravshan Khusainov</i>	
THE SYSTEM OF CORPORATE GOVERNANCE OF JSC NC «KAZMUNAYGAS»	9
<i>Lalə Vəliyeva</i>	
МАКРОІҚТІСАДІ ТАРАЗЛІЃІН ТӘМІН ОЛУНМАСИНДА МАЛІҮҮӨ МЕХАНИЗМЛӘРІНДӘН İSTİFADӘNİN MİLLİ ASPEKTLӘRİ	12
<i>Наталія Гвоздеї</i>	
КРЕДИТНА ПОЛІТИКА КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	16
<i>Vüsalə Qurbanova</i>	
QLOBAL İNSAN KAPİTALI: PROBLEMLƏR VƏ PERSPEKTİVLƏR	19
<i>Нилуфер Мурадова</i>	
ЗЕЛЕНАЯ ЛОГИСТИКА В ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕЖДУНАРОДНОЙ ТРАНСПОРТНОЙ ИНДУСТРИИ	23
МЕНЕДЖМЕНТ І МАРКЕТИНГ / МЕНЕДЖМЕНТ И МАРКЕТИНГ	
<i>Юлія Мушкевич</i>	
ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	33
ІСТОРИЧНІ НАУКИ / ИСТОРИЧЕСКИЕ НАУКИ	
<i>Марія Криштопа</i>	
ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА ДОМІНУВАННЯ РЕАЛІСТИЧНОГО НАПРЯМКУ В УКРАЇНСЬКОМУ ЖИВОПИСІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТЬ: ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ	37
МИСТЕЦТВО / ИСКУССТВО	
<i>Баходир Ходжиметов</i>	
РОЛЬ МУНДШТУКА В ФОРМИРОВАНИИ АМБУШЮРА ТРОМБОНИСТА	41
<i>Катерина Цимбал, Сергій Цимбал</i>	
ЯК ОБРАТИ ЗВУКОВУ АПАРАТУРУ АБО КОРОТКИЙ ПУТІВНИК ПО МОРЮ «ЗАЛІЗА» ДЛЯ ТИХ ХТО РОЗГУБИВСЯ	44
ПЕДАГОГІКА / ПЕДАГОГИКА	
<i>Іван Алмашій</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСОБИ У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ МОЛОДІ	48
<i>Світлана Зєскова</i>	
АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ	51
<i>Олена Коріняк</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ STEM-ОСВІТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ МЕДИКО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН	54
<i>Ангеліна Троян</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ІННОВАЦІЙНО-ДИДАКТИЧНИХ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	59
<i>Марія Шаповал, Олександр Протасюк</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОСТІР	61
<i>Alima Shoibekova, Elmira Abdraimova, Indira Mussina, Aigerim Seitesh</i>	
THE ROLE OF FOREIGN LANGUAGE CULTURE IN THE BASIS FOR THE DEVELOPMENT OF INTERCULTURAL COMPETENCE	64